

OBEZNIK

České katolické missie

Ročník VIII

Paříž

Číslo 4

léto 1977

DCERA PŘEDÁKA Z HRÁDKU PŠOVA

V měsíci září slaví český národ svátek dvou svých nejstarších zemských patronů. Mladší z nich, sv. Václav, od samého počátku přesahoval hranice Čech - např. se ho dovolává v předmluvě ke své proslulé knížce, *Návštěvy Nejsvětější Svátosti*, i zakladatel kongregace Redemptoristů, sv. Alfons z Liguori - zatímco postava druhého jakoby byla překryta stínem Václavovým. Přitom si bez ní, totiž bez sv. *LUDMILY*, nemůžeme Václava ani dost dobře představit. Přesto bude asi mnohý nejdříve muset nahlédnout do kalendáře, než bude moci říci, kdy že slavíme její svátek.

Jak poznamenává stručně Kosmas ve své kronice, *Ludmila* se narodila jako "*dcera předáka z hrádku Pšova*", ležícího na Labi o málo níže než Mělník (okolo r. 860). Spolu se svým manželem Bořivojem stojí u kolébky českého královského rodu Přemyslovců

a je s ním i jakýmsi pojítkem mezi zárodkem křesťanství, vloženého do slovanských srdcí na Velké Moravě a křesťanstvím v Cechách. Hlavním činem jejího života ovšem zůstává výchova, které se na jejím hradě Tetíně dostalo budoucímu knížeti, sv. Václavovi. Zdá se, že v době

svého snátku s Bořivojem už byla pokřtěna; v případě, že tomu tak opravdu bylo, byl její podíl na pokřtění Bořivojově, z ruky sv. Metoděje (okolo r. 880), jistě významný.

Po smrti manžela i obou synů, Spytihněva a Vratislava, se uchýlila na svůj hrad Tetín, aby se vyhnula zbytečným třenicím s energickou až divokou snachou Drahomírou. Ani tak však neušla mučednické smrti, jejíž zřejmé důvody jsou dva: Ludmila byla nejvýznačnější osobností ve skupině těch, kdo se napojili na nový mocný proud, valící se ze Západu do Čech - na křesťanství; za druhé bylo všem zřejmé, že se budoucí kníže Václav pod jejím vedením stane ještě mocnějším zastáncem křesťanství, než ona sama.

Pohanská strana se seskupila okolo Drahomíry a jejího syna Boleslava a s jejich spoliučastí odstranila nejdříve Ludmilu (15. září 921) a potom, se stejnou krutostí, i Václava.

Propočty však nakonec vrahům selhaly: již syn bratrovraha napravil otčův zločin a dopomohl rozhodujícím způsobem k vítězství křesťanské myšlenky v Čechách mimo jiné tím, že založil v Praze biskupství, jehož milénium jsme nedávno slavili.

Nezapomenme však, první, kdo v našem národě položil svůj život pro Krista, byla životem těžce zkoušena žena, sv. LUDMILA.

Ona vychovala Václava, našeho knížete a našeho přímlovce u Boha, ona rozhodujícím způsobem spolupracovala s těmi, kdo kládli základy ke všemu, co přinesla nadcházející století krásného v Čechách královských!

S Božím královstvom je to podobně jako s člověkem, který vhodí do zeme semeno; at spí nebo je vzhůru, ve dne i v noci, semeno klíče a roste, on ani neví jak.

(Mk 4, 26-27)

Horské rozjímání

když stín se dloouží
 výš orel krouží
 do pustin

kde v modru hořec kvete
 a chvěje se trs pomněnek
 Ve vlasech slunečních

z laviny kamení
 mně víru zachrání
 květin a výšin Pán.

Běla Vornonová

FRANTIŠEK KUPKA (+ 21. června 1957 v Puteaux u Paříže)

se narodil 23. září 1871 v Opočné. Po studiu na pražské akademii (1888 - 1891) a ve Vídni (1891 - 1895), kde na něj silně zapůsobilo hnutí secese, odjíždí jako stipendista do Paříže. Studuje na Academie des Beaux Arts, Academie Julian a kreslí kostýmy pro módní časopisy. Je ilustrátorem časopisů *L'Assiette au Beurre*, *Cri de Paris*, *Cocorico* aj.

V r. 1904 je vyznamenán zlatou medailí světové výstavy v St Louis, dva roky nato se trvale usazuje v Puteaux. Odvrací se od figurální malby a tvoří první abstraktní obrazy, které pak vystavuje na Podzimním Salónu v Paříži v r. 1912. Svě tvůrčí úsilí definuje jako snahu vyjádřit kombinací plastických a barevných prvků nějakou spekulativní myšlenku. Velký vliv má na něj hudba. *G. Apollinaire* nazývá tento nový směr souhrnně *orfismus*.

V průběhu I. světové války pomáhá *Kupka* organizovat legie ve Francii a spolu s nimi se ocitá jako voják na frontě. Po válce se vrací do Puteaux a pokračuje v abstraktní tvorbě, kterou pokládá za jediné platné umění 20. století.

V r. 1922 je jmenován profesorem Akademie výtvarných umění v Praze, se sídlem v Paříži, kde se napříště stará o stipendisty, vyslané sem z Československa.

Za II. světové války odváží všechna svá díla do Beaugenoy, po válce se však opět vrací do Puteaux. Teprve v této době se mu začíná dostávat uznání jako jednomu z průkopníků abstraktního umění.

Ke větší známosti u širšího publika mu dopomáhá teprve posmrtná souborná výstava jeho děl v Musée d'Art Moderne v Paříži, uspořádaná v roce 1966.

Letos uplynulo od jeho smrti právě dvacet let.

Zajímavosti z domova i ze světa

ThDr. *František Tomášek*, titulární biskup a apčtolský administrátor pražské arcidiecéze, byl jmenován kardinálem, jak bylo slavnostně vyhlášeno při konsistoři dne 27. června 1977.

Nový kardinál se narodil 30.6.1899 ve Studénce u Nového Jičína, na kněze byl vysvěcen 5.7.1922 v Olomouci arcibiskupem Stojanem. Arcibiskup J.K.Matocha jej vysvětil 14. října 1949 na biskupa, těsně před vyhlášením zákonů, omezujících činnost církve a svobočné jmenování biskupů. To mu vyneslo zatčení a internaci v pracovním táboře (1951 - 1954). Od 18. února 1965 spravuje pražskou arcidiecézi, po dohodě mezi československou vládou a Vatikánem; tehdy odjel do Říma nově jmenovaný kardinál Beran a tím umožnil biskupu Tomáškovi převzít starost o arcidiecézi, jejíž pastýř se nacházel do té doby v internaci.

Dnes je tedy kardinál *František Tomášek* posledním z činných biskupů v ČSSR, který byl ještě jmenován před tvrdým potlačěním života církve v zemi v r. 1949.

Dva další biskupové, vysvěcení ve stejnou dobu a za stejných podmínek, otcové *Matoušek* a *Otčenášek*, nebyli vládou nikdy uznáni a vedou i nadále svízelný život ostře sledovaných "podezřelých" privátních osob.

Vzpomenme při té příležitosti i osobní oběti zemřelého kardinála *Berana*, jehož dobrovolný exil otevřel přístup k tomuto částečnému vyřešení situace v Praze.

CHARTA 77 nepřestává být zdrojem "zájmu" čs státních úřadů o všechny, kdo s ní souhlasí nebo se jen odmítli vyjádřit proti ní. Po uveřejnění dokumentu č. 9 *CHARTY* o náboženském útlaku byl dva dny v Ruzyni vyslýchán *Václav KEJR*, synodní senior československé církve evangelické, protože synodní rada se k *CHARTĚ 77* vyjádřila neutrálně, zatímco čs tisk již předtím informoval, že tato církev *CHARTU* odmítla.

Tlak na signatáře *CHARTY* neustává. Mezi těmi z nich, kdo byli vyhozeni z práce, je i *J. Kadlecová*, známá pro své úsilí o zlepšení vztahu mezi státem a církví v r. 1968.

Po Z. Mlynářovi s manželkou se vystěhoval na Západ další ze signatářů CHARTY, I. Binar, v poslední době dělník v ostravské elektrárně Vítězný Únor.

V ČSSR by se rádi zbavili oponentů "vývozem", ale ti ve velké většině případů chtějí zůstat v zemi, a to přes všechny útlak, jehož jsou obětmi.

V Londýně byl 9. července tr. vysvěcen na kněze Dr. J. Kadlec TJ. Primiční mši sv. sloužil v kruhu příbuzných a přátel v neděli 10. července v jezuitském kostele na Farm Street. Následující dvě leta bude studovat ve Washingtonu hraniční otázky mezi morální teologií a medicinou.

Blahopřejeme a do studia přejeme mnoho úspěchů!

Medaile sv. Václava, patrona české země (rub; líc je ve zmenšeném měřítku na titulní stránce tohoto čísla "Oběžníku").

Vytvořil akad. malíř Jiří Hejna, vydala Státní Mincovna Paříž. Jméno okolo světceva reliéfu je vyryto česky a francouzsky.

Medaile má 70 mm v průměru a stojí 409 F (stříbrná) nebo 61 F (bronzová; pozlacená cca 100 F).

K K vidění a ke koupi v paláci pařížské Mincovny a medailérny - Hotel des Monnaies et Médailles, Magasin de vente, 1er étage, 11, Quai de Conti, Paris 6 nebo prostřednictvím České Katolické Misie v Paříži.

Obraz " Vertikální a diagonální plány" F. Kupky (z let 1913 - 1914) a "Polychromovaná struktura" Z. Sýkory (z let 1965 - 1970), žijícího v Lounech, zastupovaly české umění na velké pařížské výstavě "Historické aspekty konstruktivismu" v létě tr.

V nakladatelství Albin Michel vyšla ve francouzském překladu kniha "Evolution Amère". Autorem je český novinář Pavel Tigríd. Námětem jsou události poslední doby v Československu.

Po M. Formanovi se pařížské veřejnosti představil ve filmu americké produkce další český filmař, Ivan Passer, filmem "Eso v mém rukávu", ve francouzské verzi "Touha a korupce".

Mezi Čechy, žijícími v zahraničí, se mnoho mluví o "Směrnících o úpravě právních vztahů Československé socialistické republiky k občanům, kteří se zdržují v cizině bez povolení československých úřadů" (zveřejněných v Ústředním věstníku České socialistické republiky dne 1. června 1977); švýcarský časopis "Zpravodaj" a curyšské nakladatelství "Konfrontace" vydali zvláštní publikace k tomuto tématu ("amnestie").

V září, říjnu a listopadu si připomínáme

- 1. 9. 1939 začala druhá světová válka
- 3. 9. 1967 *Sunday Times* uveřejnily *Manifest čs. spisovatelů k veřejnosti světa, odezvu IV. sjezdu spisovatelů* (27.-29. června 1967)
- 9. 9. 1892 se narodil malíř a grafik Vojtěch Sedláček
- 14. 9. 1937 zemřel první prezident ČSR, T.G. Masaryk
- 23. 9. 1902 se narodil básník Jaroslav Seifert
- 28. 9. 1971 zemřel básník Bohuslav Reynek
- 28. 9. 1967 byli vyloučeni z KSČ I. Klíma, A.J. Liehm a L. Vaculík, pro jejich projevy na IV. sjezdu spisovatelů
- 5.10. 1967 administrativní zásah do redakcí některých novin a časopisů, namířený zvláště proti *Literárním Novinám*, jejichž celá redakce byla vyměněna.
- 7.10. 1960 zemřel básník J. Zahradníček
- 16.10. 1967 slovenští spisovatelé se solidarizují se svými českými kolegy, a to v průběhu aktivní stranické buňky Svazu slovenských spisovatelů, konaném na ÚV KSS v Bratislavě

- 28.10. 1918 vznikla Československá republika
 28.10. 1968 byl schválen zákon o čs. federaci
 4.11. 1975 zemřel prof. dr. Fr. Dvorník
 7.11. 1917 začala v carském Rusku revoluce (VRSR),
 začátek hlubokých proměn nejdříve Ruska,
 potom Evropy a nakonec i situace ve světě
 8.11. 1620 bitva na Bílé Hoře
 15.11. 1670 zemřel v Amsterdamu J.A.Komenský
 27.11. 1921 se narodil v Uhrovci A. Dubček

Německý matematik A.G.Kästner potká jednou v Paříži svého učitele francouzštiny. Ten se mu v rozpacích svěříuje:

- Čtyřicet let jsem v Lipsku úspěšně vyučoval francouzštinu a teď v Paříži zjišťuji, že řeč, kterou jsem vyučoval, nebyla vůbec francouzština!

Na to mu odpověděl Kästner:

- Kolik teologů udělá podobnou zkušenost v nebi!

Znáte "BÍČ", český satirický občasník?
 (37, ave Joseph Segrethin, 93220 GAGNY)

Otiskujeme z něj zde malou ukázkou:

*Přišel policajt domů. Manželka mu přišla otevřít a a manžel ji kopne do nohy. "Co to vyvádíš?" - "Ale, dneska jsme se učili judo!", smějše se choť.
 Druhý, sotva vešel do dveří, uštědřil ženě facku: "Dnes jsme se učili karate", vysvětluje.
 Třetí den manželka otvírá opatrně a kryje se za skříní. Ale manžel je celý zafáčovaný.
 "Co se ti to, prosím tě, stalo?"
 "Ale, dneska jsme se učili jíst příborem", zahučí esenbák.*

České knihy a časopisy exilových nakladatelství si můžete kdykoliv koupit nebo objednat, osobně nebo písemně, na adrese České Katolické Misie (viz poslední stránku "OBĚZNÍKU"!)

Náš tradiční předvánoční prodej knih uspořádáme první sobotu v měsíci prosinci, po mši sv., tj. v sobotu dne 3. prosince tr.

Po skončených dovolených začínáme znovu myslet na rok pracovního úsilí, který nás čeká; pro Českou Katolickou Misii tím na začíná také období zvýšené finanční zátěže:

- v nejbližších dnech budeme muset zaplatit nájemné za náš sál
- nemáme-li vypadat jako chudí příbuzní, bude třeba dát i menší dobrovolný příspěvek za používání kaple
- ještě před vánocemi bude splatný i nájem za malou kancelář otce Petra a parkoviště pro jeho auto

Má-li činnost Misie pokračovat alespoň tak, jako dosud, nezbuďte, než aby ti, kterým na její existenci záleží, znovu a bez osobního naléhání na každého zvláště sáhli do kapsy!

Zvláště apelujeme na ty, kdo mají možnost pomoci, ale doposud na naše potřeby nějak zvláště nemysleli!

O to větší je náš upřímný dík těm, kdo nám přispívají pravidelně a těm, kdo na nás nezapomněli ani v létě!

Byli to tentokrát.

anonym 4x	Boucher	Brabcová	Calil (?)
Didoski	Fišera	Fiedler	Hněvsa
Holeček	Křižová	Laco	Monzer
Peška	Prokšová	Rudolt	Sivák
Streitzig	Vaníček	č. Velkopřevorství řádu sv. Lazara	

Příspěvky pošlete na adresu

Mission Catholique Tchèque, CCP n. 201 38 63M PARIS

ČETLI JSME KNIHU

(Alexandr Solženicyn, *Souostroví Gulag I,II*
Vydala Konfrontace, Curych 1976

A Valentin Felixovič Vojno-Jaseněckij (1877 - 1961), arcibiskup Lukáš a autor slavné chirurgie? Jeho život bude sepsán, není naším úkolem psát o něm zrovna tady. Tento člověk oplýval talenty. Před revolucí se v konkursu dostal do Akademie umění, ale nechal ji, aby lépe sloužil lidstvu jako lékař. V lazaretech první světové války proslul jako skvělý oční chirurg, po revoluci vedl taškentskou kliniku, velice populární po celé Střední Asii. Měl před sebou nejskvělejší kariéru - ale Vojno-Jaseněckij měl pocit, že jeho služba je nedostatečná a přijal kněžské svěcení. V operačním sále si pověsil ikonu a přednášel studentům v kněžské sutaně a křížem na prsou (1921). Patriarcha Tichon ho ještě stačil jmenovat taškentským biskupem. Ve 20. letech byl poslán do vyhnanství do Turuchanského kraje, vrátil se na přímluvu mnoha přátel, ale jeho lékařská katedra a diecéze již byly obsazeny. Vedl soukromou praxi (s vizitkou "biskup Lukáš"), nemocní se k němu jen hmulí (a tajně i ti v kožených kabátech), přebytky peněz rozdával chudým.

Příznačné je, jak ho oddělali. Do druhého vyhnanství (1930, Archangelsk) nebyl poslán na základě článku 58, ale za "navádění k vraždě" (nesmyslná historka, podle níž prý působil na manželku a tchýni fyziologa Michajlovského, který spáchal sebevraždu a předtím již v záchvatu šílenství vstříkoval mrtvolám roztok, zpomalující rozklad, zatímco noviny křičely o "vítězství sovětské vědy" a o "vzkříšení", jež je dílem lidských rukou). (...)

V archangelském vyhnanství vypracoval novou metodu léčení hnisavých zranění. Byl povolán do Leningradu, Kirov ho přesvědčoval, aby se zřekl kněžské hodnosti, za to mu okamžitě nabízel ústav. Ale tvrdohlavý biskup nepřistoupil ani na publikaci knihy, pokud by v závorce nebyla uvedena kněžská hodnost.

ČETLI JSTE UŽ OBA DÍLY TĚTO NEVŠEDNÍ SBÍRKY DOKUMENTŮ?

Z přednášky otce PETRA "Nástup jezuitů v Čechách"
(1556 - 1620)

(na schůzce po sobotní mši sv. dne 2. dubna tr)

Skupina 12 jezuitů, která dorazila 21. 4. 1556 z Říma do Prahy, byla posledním závažným činem sv. Ignáce (+ 31. 7. 1556). Stalo se tak na přání Ferdinanda Habsburského, velkého příznivce nového řádu (založen 1540) a po dohodě s představeným jezuitů na sever od Alp, kterým byl sv. PETR KANISIUS, muž výjimečných kvalit, oblíbený všemu a všude, kde se objevil.

Přes svou neutuchající aktivitu napříč celou Evropou, ujal se sv. Petr osobně přestavby bývalého dominikánského kláštera pro nový účel. Začátek byl krušný - v okamžiku příjezdu skupiny do Prahy nebyla přestavba ukončena (stavební skluzy už tedy znali i tenkrát!); ve skupině byli tři laičtí bratři, pět začínajících studentů a jen čtyři kněží a česky z nich neuměl ani jeden, o složité a napjaté situaci země neměli ani potuchy a po odjezdu sv. Petra zřejmě rychle zapo-

menuli na jeho osobní příklad i na moudré instrukce, které jim dal na cestu sv. Ignác ještě v Římě. Jaký div tedy, že měli brzy proti sobě kdekoho a začali v městě, kde jim patřily jen ty nehotové zdi okolo nich, třít opravdovou nouzi. I uvnitř domu začalo narůstat napětí a pět jezuitů v krátkém čase ucustilo řád, případně i kněžství. Dva další zkosila morová epidemie a představení se začali ptát, zda je správné, posílat do nového domu další jezuitu. Sv. Petr v jednom dopise do Říma doznává, že "ještě se žádným domem nebylo tolik starostí a nesnází, jako s pražským".

Bylo třeba vyčkat druhé a třetí generace, pocházející už z Čech, a také nové situace v zemi, než z těch ubo-
hých začátků přece jen začalo vznikat slavné pražské Klementinum!

Náš program:

Mše sv. každou *první a třetí sobotu v měsíci* v 17 hod 15 min, tj o čtvrt na šest večer v kapli domu "CENTRE SEVRES", 35, rue de Sèvres, 75006 PARIS

Po mši sv. pravidelná setkání ve farním sále v přízemí domu (sál č. 5).

Na září, říjen a listopad jsme připravili:

17. září - *první setkání po letních dovolených, přátelská výměna dojmů s malým občerstvením. Malá výstava skleniček, malovaných ručně účastníky českého katechetického kroužku (za pomoci p. Šmída).*
1. října - pan *PEŠKA*, česko-francouzské nábožensko-kulturní vztahy, dokončení
15. října - pan *SIVÁK*, křesťanská meditace ve srovnání s některými rodnými směry, dovezenými především z Dálného Východu
5. listopadu - p. *KOLÁŘ*, srbské a makedonské pravoslavné kláštery; večer diapositivů s přednáškou o činnosti žáků sv. Cyrila a Metoděje na území dnešní Jugoslávie
19. listopadu - návštěva *Mgre ŠKARVADY* z Říma, spojená (podle jeho možností) s *dvoudenní duchovní obnovou*.

NEZAPOMENĚTE SI REZERVOVAT VOLNO PRO SOBOTU, NEDĚLI A PŘÍPADNĚ I PÁTEK VEČER!

Upřesnění v příštím čísle "Oběžníku"

Příští číslo "Oběžníku" vyjde začátkem listopadu

"OBĚŽNÍK - Circulaire", bulletin de la Mission Catholique Tchèque.

Périodique paraissant 6 fois par an (abonnement 10,-ff)

Editeur responsable: Mgr. H. Parolek, P. Petr Kolář

35, rue de Sevres, 75006 P a r i s, tél. 544-58-91, CCP 201 38 63 Paris